Akademik Etik De?erler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Etik De?erler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16514

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademik Etik De?erler Ölçe?i (AEDÖ), akademisyenlerin profesyonel ya?amlar?n?n çe?itli alanlar?nda benimsedikleri ve alg?lad?klar? Akademik Etik de?erleri ölçmek amac?yla geli?tirilmi? kapsaml? bir psikometrik araçt?r. O?uzhan Sevim (2014) taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, akademik davran??lar?n etik boyutlar?n? be? farkl? alt boyutta ele almaktad?r. Ölçek, toplam 50 maddeden olu?makta olup, temel amac? akademik ortamda etik fark?ndal??? ve uygulamalar? de?erlendirmektir.

Yap?lan Geçerlik ve Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmakta ve hem temel ara?t?rma hem de kurumsal de?erlendirme ba?lamlar?nda akademik etik de?erlerin ölçülmesine olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Akademik Etik, Etik De?erler, Faktör Analizi , Güvenirlik Çal??mas?, Geçerlik Çal??mas?, Akademisyen, Bilimsel Ara?t?rma, Ö?retim Süreci.

Yazarlar

O?uzhan Sevim

Amaç

Akademik Etik De?erler Ölçe?i'nin temel amac?, akademik personelin ve ara?t?rmac?lar?n etik davran?? standartlar?na yönelik tutumlar?n?, inançlar?n? ve uygulamalar?n? sistematik bir ?ekilde ölçebilecek, kültürel olarak uygun ve psikometrik aç?dan güçlü bir araç geli?tirmektir. Ölçek, özellikle akademik ya?am?n kritik alanlar?nda etik de?erlerin ne ölçüde benimsendi?ini belirlemeyi hedefler.

Bu araç, üniversitelerde ve ara?t?rma kurumlar?nda etik e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek, akademik personelin etik fark?ndal?k düzeylerini saptamak ve potansiyel etik ihlallerine yol açabilecek risk alanlar?n? tespit etmek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, akademik dürüstlü?ün te?vik edilmesine bilimsel bir katk? sa?lamaktad?r.

Yap?

Akademik Etik De?erler Ölçe?i, akademik personelin etik de?erlerini kapsayan geni? bir yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, akademik ya?am?n farkl? rollerini ve sorumluluklar?n? yans?tan 5 ana alt boyuttan olu?maktad?r. Bu boyutlar, bireyin bilimsel ara?t?rma süreçlerinden,

ARABPSYCHOLOGY.COM

meslekta?lar?yla olan ili?kilerine ve topluma kar?? sorumluluklar?na kadar geni? bir yelpazeyi kapsamaktad?r.

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?, etik de?erlerin tek bir genel faktör yerine, spesifik ba?lamlar içinde nas?l tezahür etti?ini anlamay? mümkün k?lar. Toplam 50 maddeden olu?an bu yap?, akademik eti?in karma??k do?as?n? yakalamay? amaçlar ve her bir alt boyut, ilgili etik alanlardaki tutumlar? derinlemesine incelemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? Geçerlik çal??malar? kapsam?nda, Faktör Analizi için veri setinin uygunlu?u de?erlendirilmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) De?eri: KMO de?eri 0,843 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek de?er, çal??ma grubu büyüklü?ünün ve verilerin faktör analizi için son derece uygun oldu?unu göstermektedir.

Bartlett Küresellik Testi: Bartlett testinin anlaml?l?k de?erleri, verilerin çok de?i?kenli normal da??l?mdan geldi?ini ve faktör analizine ba?lanmas? için gerekli korelasyon yap?s?na sahip oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Akademik Etik De?erler Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k Güvenirlik katsay?lar? hesaplanm?? ve sonuçlar ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu katsay?lar, maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve ölçe?in tekrarlanabilir sonuçlar üretti?ini göstermektedir.

Cronbach Alpha De?eri: ?ç tutarl?l?k katsay?s? 0,864 olarak saptanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in genel olarak mükemmel bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ifade eder.

Spearman-Brown De?eri: ?ki yar? güvenirlik yöntemi sonuçlar?ndan Spearman-Brown de?eri 0,849 olarak bulunmu?tur.

Guttman De?eri: Guttman güvenirlik katsay?s? ise 0,813 olarak belirlenmi?tir.

Faktör Analizi

Akademik Etik De?erler Ölçe?i, aç?mlay?c? Faktör Analizi sonuçlar?na göre 5 alt boyutta toplanan toplam 50 maddeden olu?maktad?r. Bu faktör yap?s?, akademik etik de?erlerin farkl? uygulama alanlar?na göre ayr??t???n? göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Be? faktörlü yap?, akademik eti?in sadece ara?t?rma eti?i ile s?n?rl? kalmay?p, ayn? zamanda kurumsal sorumluluklar?, mesleki ili?kileri ve toplumsal etkiyi de kapsad???n? vurgulamaktad?r. Bu boyutlar ve madde say?lar? a?a??da detayland?r?lm??t?r:

Bilimsel Ara?t?rmaya Yönelik De?erler (9 madde)

Meslekta?a Yönelik De?erler (10 madde)

Çal???lan Kuruma Yönelik De?erler (9 madde)

Topluma Yönelik De?erler (8 madde)

Ö?retim Sürecine Yönelik De?erler (14 madde)

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Ölçek, mevcut bir ölçe?in adaptasyonu yerine s?f?rdan geli?tirilmi?tir.)

Format: 50 maddelik, 5 alt boyutlu bir öz bildirim ölçe?idir.

Dil Kullan?labilirli?i: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Akademisyenler ve Yüksekö?retim Kurumu Personeli.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Akademik Personel).

Popülasyon Detaylar?: Yüksekö?retim kurumlar?nda görev yapan akademik personel.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?r. Cevap seçenekleri 1'den (**Kesinlikle kat?lm?yorum**) 5'e (**Kesinlikle Kat?l?yorum**) kadar s?ralanm??t?r. Yüksek puanlar, ilgili etik de?erlere daha fazla kat?l?m? ve benimsemeyi göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Dürüstlük, Etik Davran??, Cronbach Alpha , Akademik Etik Standartlar?, Güvenirlik Katsay?lar?, Geçerlik Analizi, KMO De?eri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: oguzhan-sevim@windowslive.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2014

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar O?uzhan Sevim ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im bilgisi yukar?da sa?lanm??t?r.

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgileri içeren PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: akademik-etik-degerler-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Ölçe?in geli?tirilmesine ili?kin temel referans ve kaynak a?a??dad?r:

Sevim, O. (2014). Akademik Etik De?erler Ölçe?inin geli?tirilmesi: Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Electronic Turkish Studies, 9*(6), 943-957.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: turkishstudies.net

Akademik Etik De?erler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve herhangi bir de?i?iklik yap?lmam??t?r. Bu örnek maddeler, ölçe?in be? alt boyutunu temsil etmektedir.

Bilimsel Ara?t?rmaya Yönelik De?erler (9 madde): Kendisine ula?amad???m bir kayna?? al?nt? yap?lm?? gibi kaynakçama koyabilirim.

Meslekta?a Yönelik De?erler (10 madde): Elde etti?im bilgileri di?er ara?t?rmac?larla payla??r?m.

Çal???lan Kuruma Yönelik De?erler (9 madde): Kurum projelerine teçhizat aç?s?ndan eksikliklerimi tamamlamak için kat?l?r?m.

Topluma Yönelik De?erler (8 madde): Hizmet konusu yetki alan?m d???nda olsa bile bunu bir görev olarak üstlenirim.

Ö?retim Sürecine Yönelik De?erler (14 madde): Ö?rencilerin ba?ar? durumlar?n? tarafs?z bir ?ekilde de?erlendiririm.

ARABPSYCHOLOGY.COM